

रोड गाउँपालिका

रोड राजपत्र

खण्ड : २

संख्या: ८

प्रकाशित मिति: २०७५ / ०५ / ११

भाग-२

व्यवस्थित बसोबास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५

रोड गाउँपालिका
२०७३

व्यवस्थित बसोबास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५

रोड गाउँपालिका, इलाम

स्वीकृत मिति : २०७५/०५/०५

प्रस्तावना :

नेपालको संविधानको भाग ४ धारा ५१ को खण्ड ड मा निर्दिष्ट राज्यका कृषि र भूमिसुधार सम्बन्धी नीति, धारा ५७ (४) र (५) राज्यशक्तिको वाँडफाँट, धारा २१४ (२) र (३) स्थानीय तहको कार्यकारिणी अधिकार, धारा २२१ (१) र (२) स्थानीय तहको व्यवस्थापिकीय अधिकार, धारा २२६ (१) कानून बनाउन सक्ने संवैधानिक अधिकार अन्तर्गत रही,

खाद्य सुरक्षा, वातावरणीय तथा पर्यावरणीय सन्तुलन, भौतिक पूर्वाधार, जग्गाको खण्डीकरणको उचित व्यवस्थापन, ऐतिहासिक, साँस्कृतिक, धार्मिक र पुरातात्त्विक क्षेत्रको संरक्षण, स्वच्छ, सुन्दर सुरक्षित र समृद्ध वस्ती विकास, सरकारी र सार्वजनिक जमीन माथिको अतिक्रमणको न्यूनीकरण र स्थायी समाधान, अव्यवस्थित शहरीकरण तथा हाट बजारको उचित व्यवस्थापन सहित “स्वच्छ गाउँ समृद्ध रोड” को वृहत अवधारणा राखी दीर्घकालीन लक्ष्य प्राप्ति गर्ने हेतुले रोड गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको भूमि व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कार्य गर्ने गरी स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ (२) को ‘भ’ तथा धारा १०२ को अधिकार प्रयोग गरी यो कार्यविधि बनाइएको छ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भ : क) यस कार्यविधिको नाम “व्यवस्थित बसोबास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५” रहेको छ।

ख) यो कार्यविधि रोड गाउँपालिका क्षेत्रभित्र लागू हुनेछ।

ग) यो कार्यविधि कार्यपालिका बैठकबाट स्वीकृत भई स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित गरी तोकेको मितिबाट लागू हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

क) “समिति”भन्नाले यस कार्यविधिको बुँदा नं. ३ बमोजिम गठित समिति सम्झनु पर्नेछ।

ख) “सरकारी जग्गा” भन्नाले सडक, बाटो, रेल्वे, सरकारी घर, भवन, कार्यालय, वन वुट्यान, जंगल, नदी, खोलानाला, नदी उकास, ताल, पोखरी, डिल, नहर, कुलो, ऐलानी, पर्ती, भिर, पहरा, डगर, वगर लगायत प्रचलित कानून बमोजिम तोकिएका सरकारी जग्गा सम्भनु पर्नेछ ।

ग) “सार्वजनिक जग्गा” भन्नाले बाटो, कुवा, पानी पध्येरो, पानीघाट, पोखरी/डिल, खोला संरक्षणको लागि निर्माण गरिएको बाँध, निकास, गौचरण, घाट, चिहान, पाटीपौवा, देवल, धार्मिकस्थल, स्मारक, मठ, मन्दिर, चोक, डवली, ढल, चौतारो, हाट मेला लाग्ने ठाँउ, मनोरञ्जन खेलकुद गर्ने ठाउ भन्ने बुझ्नु पर्नेछ ।

घ) “सुकुम्वासी” भन्नाले जीविकाको लागि कुनै ठोस विकल्प नभएको, आफ्नो वा आफ्नो अंशियारको स्वामित्वमा हुने गरी कुनै घर वा जग्गा जोड्न सक्ने कुनै साधन श्रोत नभएका, भूमिहीन तथा निःसहाय (कृषि मजदुर, कमैया, हली, हरुवा, चरुवा आदि) व्यक्ति र दैवी प्रकोपबाट घर जग्गा विहीन हुन पुगेका व्यक्ति एवम् निज प्रति आश्रित परिवारका सदस्य समेतलाई बुझाउनेछ ।

ङ.) “अध्यक्ष” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम गठित समितिको अध्यक्षलाई बुझाउनेछ ।

च) “सदस्य” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम गठित समितिका सम्पूर्ण सदस्य र सदस्य सचिव समेतलाई बुझाउनेछ ।

छ) “कार्यालय” भन्नाले समितिको कार्यालयलाई बुझाउनेछ ।

ज) “मापदण्ड” भन्नाले समितिद्वारा निर्धारित मापदण्डलाई बुझाउनेछ ।

झ) “सरोकारवाला” भन्नाले एकाघर परिवारको कानूनी रूपमा छुट्टीई भिन्न नभएको व्यक्ति वा उक्त जग्गासँग कानूनी आधारले हकदावी गर्न सक्ने व्यक्तिलाई बुझाउनेछ ।

ज) “अतिक्रमित सडक/वस्ती” भन्नाले जुनसुकै सडक वा राजमार्ग वा सडकका चोकहरुमा सडकको अधिकार क्षेत्र (राईट अफ वे) अतिक्रमण गरी घर, गोठ, टहरा वा छाप्रा बनाई आफुखुशी बसोबास गरेको वस्ती संभनु पर्नेछ ।

(ट) “अव्यवस्थित बसोबास” भन्नाले गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको कुनै पनि ठाउँमा आफू वा आपूप्रति आश्रित परिवारको नाममा घरजग्गा भएको वा नभएको व्यक्तिले सरकारी वा सार्वजनिक जग्गामा आफुखुशी बसोबास गरेको वस्ती सम्भनु पर्नेछ ।

परिच्छेद २

समिति सम्बन्धी व्यवस्था

३. व्यवस्थित बसोबास व्यवस्थापन समितिको गठनः व्यवस्थित बसोबास सम्बन्धी काम गर्न तपशिल अनुसार एक समितिको गठन हुनेछ ।

(१) गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको व्यक्ति	-अध्यक्ष
(२) गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको कम्तीमा १ जना महिला सहित ४ जना	-सदस्य
(३) मालपोत कार्यालय प्रतिनिधि	-पदेन सदस्य
(४) नापी कार्यालय प्रतिनिधि	-पदेन सदस्य
(५) गाउँपालिकाको विषयगत समितिको संयोजक	-पदेन सदस्य
(६) सम्बन्धित विभाग/शाखाको प्रमुख	-सदस्य -सचिव

समितिले कुनै विशेषज्ञको सेवा लिन आवश्यक ठानेमा आमन्त्रित सदस्यको रूपमा जुनसुकै व्यक्ति वा संस्थालाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

४. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः क) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको सरकारी एवं सार्वजनिक जग्गाको अभिलेख तयार गर्ने ।

ख) भू-उपयोग नीति, २०७२ अनुसार कृषि, आवासीय, व्यावसायिक, औद्योगिक, खानी तथा खनिज, साँस्कृतिक तथा पुरातात्त्विक, नदी तथा ताल तलैया, वन, सार्वजनिक उपयोग तथा खुल्ला, निर्माण सामाग्री उत्खनन् लगायत क्षेत्र छनौट गरी गाउँ कार्यपालिकालाई गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका जग्गा व्यवस्थापनका लागि सिफारिश गर्ने ।

ग) आवास क्षेत्रमा बसोबास गरिरहेका सुकुम्वासी घर परिवारलाई जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा वितरण गर्ने ।

घ) सार्वजनिक महत्वका परम्परागत रूपमा, धर्म, जातजातिले मानी आएका धार्मिक संस्था, मठ मन्दिर, गुठी, चर्च, गुम्बा, मस्जिद, ग्रामथलो, माडहीम, ट्रष्ट आदिलाई उक्त संस्थाको नाममा यस अघि देखि भोगचलनमा रहेका जग्गाको हकमा निश्चित मापदण्ड तोकी जग्गा धनि प्रमाण पूर्जा दिने ।

ड) यस अघि सरकारबाट गठित विभिन्न समिति, समिति, नापी टोली, विशेष नापीले भोगको आधारमा दिएका श्रेष्ठता पूर्जा, फिल्ड र नक्सासँग मेल खाए नखाएको एकीन गरी कार्यान्वयनको लागि सिफारिश गर्ने ।

च) परापूर्वकाल देखि हालसम्म अस्तित्वमा रहेका नदी, नाला, खोला, खोल्सी, कुलो, पैनी आसपासमा रहेको कुनै निकायबाट स्वीकृति लिई वा नलिई निर्माण भएका संरचनाले भोगेको जग्गा पानीको बहावलाई असर पुऱ्याएको हालसम्म उक्त जग्गाको पूर्जा वितरण नगर्ने ।

छ) साविकमा फिल्डवुक दर्ता भएको र हालसम्म अविच्छिन्न रूपमा भोगचलन भैरहेका जग्गाको जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा दिने ।

परिच्छेद ३

कार्यविधि/कार्यप्रणाली

५. कार्यविधि: क) गाउँपालिका क्षेत्रको समग्र जग्गा जमीनको वडागत विवरण अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा तयार गर्ने ।

ख) गाउँपालिका क्षेत्रको सरकारी, सार्वजनिक जमीनको पहिचान गरी त्यस्ता जमिनमा व्यक्ति विशेषले घरवास बनाई परापूर्वकाल देखि भोगचलन गरी दर्ता नभएको जमीनको पहिचान गरी छुट्टै मापदण्ड तयार गरी धनी पूर्जा वितरणका छुट्टै प्रक्रिया अवलम्बन गर्न सकिने छ ।

ग) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका वास्तविक सुकुम्वासीलाई निश्चित म्याद दिई सूचना जारी गरी प्राप्त निवेदन माथि छानविन गरी विवरण यकीन गर्ने ।

घ) सार्वजनिक सूचना जारी गरी धार्मिक संघसंस्थाले भोग गरिरहेका पूर्जा प्राप्त नभएका जग्गाको विवरण तयार गर्ने ।

ड) यसअधि सरकारबाट गठित विभिन्न समिति, समिति, नापी टोलीले भोगको आधारमा दिएका श्रेष्ठा पूर्जा हालसम्म कार्यान्वयन नभएका भए कार्यान्वयनको सिफारिशका लागि आवेदन गर्न ३५ दिने सूचना जारी गर्ने र निश्चित मापदण्ड बनाई सिफारिश गर्ने । तर, सरकारी वा सार्वजनिक जग्गा प्रमाणित भए स्वतः बदर हुनेछ ।

च) कुनैपनि जग्गा जमीनको वितरण गर्दा संघ, प्रदेशले बनाएको कानून अन्तर्गत रही आवश्यक मापदण्ड तयार गरी लागू गरिनेछ । साथै, साविक सरकारी जनिएका हाल सरकारी सार्वजनिक प्रयोग नभएका घरवास भएका तथा विगतदेखि निरन्तर रूपमा भोग भएका सन्धी/सर्पन पर्ने जग्गाहरु आवश्यक निर्णय गरी पूर्जा वितरण गर्न वाधा पर्नेछैन ।

छ) यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएका विषयमा समितिको बैठकबाट आवश्यक मापदण्ड तोकी गाउँ कार्यपालिकाबाट अनुमोदन गराई व्यवस्थित गरिने छ ।

६. बैठकको कार्यप्रणाली क) समितिको बैठक अध्यक्षको निर्देशनमा सदस्य-सचिवले बोलाउने छ ।

ख) समितिको बैठक प्रत्येक महिना कम्तीमा १ पटक र आवश्यकता अनुसार एकपटक भन्दा बढी पनि बस्न सक्नेछ ।

ग) समितिको निर्णय बहुमतबाट पारित हुनेछ ।

घ) निर्णय प्रमाणित गर्ने अधिकार अध्यक्षमा निहित रहनेछ ।

ड) समितिको निर्णय प्रमाणित भएपछि लागू हुनेछ ।

परिच्छेद ४

पूर्जा वितरण

७. जग्गाधनो प्रमाण पूर्जा वितरणमा बन्देजः दहायको अवस्थामा कुनैपनि व्यक्ति वा संघ संस्थालाई जग्गाधनो प्रमाण पूर्जा वितरण गरिने छैनः

क) राष्ट्रिय राजमार्ग, राजमार्ग र सहायक राजमार्ग वा सोको मापदण्ड भित्र परेको जमीन,

ख) सार्वजनिक पोखरी, खेल मैदान, बसपार्कले चर्चेको जमीन,

ड) पानी बगैर रहेको पैनी/खोला, खोल्सी,

च) कुवा, पानी-पँधेरो, पानीघाट, घाट, चिहान, चौतारो, हाट, मेला लाग्ने ठाउँ,

छ) प्रचलित कानूनले बन्देज गरेका जग्गाजमीनहरु ।

८. जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा दिन बाधा नपर्ने जग्गाहरूः

क) पुरानो अभिलेखमा पैनी पुलेसा उल्लेख भएको तर हाल चालू अवस्थामा नरहेको ।

ख) पुरानो अभिलेखमा सार्वजनिक बाटो उल्लेख भएको तर हाल चालू नरहेको र आवश्यक नठहरेको, चालू हुन सक्ने अवस्थाको पनि नरहेको ।

ग) नम्वरी जग्गा भएको कुनैपनि व्यक्तिलाई यस कार्यविधि बमोजिम घर बसोबास गरेको आधारमा धनी पूर्जा दिइनेछैन । तर, नम्वरी जग्गा भएकोले ऐलानी जमीनमा घर, गोठ,

गोदाम, पसल, बगैंचा लगाई भोगचलन गरिरहेको अवस्थामा भने बजारक्षेत्र र अन्तर्गत नम्बरीवाला र सुकुम्बासीलाई गाउँ कार्यपालिका बैठकले निर्णय गरेको खण्डमा धनिपूर्जा दिन बाधा पर्नेछैन ।

घ) गाउँपालिकाको ग्रामीण क्षेत्रमा बसोबास गरी आएको नम्बरीवाला जग्गाधनीले परापूर्वकालदेखि निरन्तर भोगचलन गरिरहेको ऐलानी जग्गाको प्रमाणपूर्जा वितरण र सुकुम्बासीलाई वितरण गरिने जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा सम्बन्धमा गाउँ कार्यपालिकाले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।

९. जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा प्राप्त गर्ने पेश गर्नुपर्ने कागजातहरूः जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा प्राप्त गर्न देहाय बमोजिमका कागजातहरु पेश गर्नुपर्नेछ ।

- क) सरोकारवालाको माग निवेदन,
- ख) नागरिकताको प्रमाण-पत्र,
- ग) बसाईसराई प्रमाण-पत्र,
- घ) मृत्युदर्ता/नाता प्रमाणित प्रमाण-पत्र,
- ड) मतदाता परिचय-पत्र,
- च) पारिवारिक विवरण फाराम,
- छ) पानी, बत्ती, टेलिफोन आदिको प्रमाण,
- ज) व्यवसाय प्रमाण-पत्र,
- झ) अन्य कर भुक्तानी रसिद,
- ज) वडा कार्यालयको सिफारिश,
- ट) स्थलगत सर्जिमिन मुचुल्का,
- ठ) साविक तिरो हालसम्मको मालपोत रसिद,
- ड) साविक नक्सा/हालको नक्सा,
- ढ) फिल्डवुक, प्लट रजिष्टर,
- ण) २ नं. रसिद, ७ नं. फाँटवारी,
- त) श्रेष्ठा, पूर्जा, लिखत, निर्णय फैसला पूर्जा आदी,

- थ) कपाली तमसुक,
- द) हकदावी,
- ध) दस्तुर र राजश्व,
- न) २०६४ मा भएको निर्बाचनमा भाग लिएको निस्सा,

परिच्छेद ५

शुल्क तथा दस्तुर

- १०. शुल्क तथा दस्तुर सम्बन्धमा देहाय बमोजिम हुनेछः** क) समिति समक्ष पेश गर्ने जुनसुकै निवेदनहरुमा लाग्ने दस्तुर गाउँ कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।
- ख) समितिको निर्णयानुसार पूर्जा प्राप्त गर्ने सुकुम्वासीलाई सो जग्गाको प्रति पूर्जा बापत लाग्ने दस्तुर गाउँ कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।
- ग) समितिको निर्णयानुसार भोगचलनको आधारमा पूर्जा प्राप्त गर्ने नम्वरीवाला जग्गाधनीलाई सो जग्गाको प्रतिइकाई (रोपनी/आना/वर्गमीटर) न्यूनतम मुल्याङ्कन पुस्तकामा उल्लेख भएको सरकारी मुल्याङ्कनलाई थैली कायम गरी गाउँ कार्यपालिकाले निर्धारण गरे बमोजिम राजश्व लाग्नेछ ।
- घ) यसअघि गठित विभिन्न समिति, समिति, नापीटोलीले भोगचलनको आधारमा दिएका तर कार्यान्वयन नभएका श्रेष्ठा पूर्जा कार्यान्वयन गर्न सिफारिश गर्दा सुकुम्वासीको हकमा प्रतिपूर्जा र नम्वरीवालालाई सो जग्गाको प्रतिइकाई (रोपनी/आना/वर्गमीटर) न्यूनतम मुल्याङ्कन पुस्तकामा उल्लेख भएको सरकारी मुल्याङ्कनलाई थैली कायम गरी गाउँ कार्यपालिकाले निर्धारण गरे बमोजिमको दस्तुर लिई कार्यान्वयनको लागि सिफारिश गरिनेछ ।

परिच्छेद ६

विविध

- ११. रेकर्ड बुझाउनु पर्ने:** समितिले वर्षभरी आफूले सम्पादन गरेको कामको सार्वजनिक सुनुवाई गरी सो को प्रतिवेदन प्रत्येक वर्ष गाउँ कार्यपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ । समितिबाट यसरी प्राप्त प्रतिवेदन गाउँ कार्यपालिकाले जिल्ला समन्वय समिति, प्रदेश सरकार र संघीय सरकारमा पठाउनु पर्नेछ ।

१२. संयुक्त बैठक: भूमि व्यवस्थापन र धनीपूर्जा वितरणमा कुनै समस्या आएमा समिति र गाउँ कार्यपालिकाको संयुक्त बैठक बसी समस्या समाधान गरिनेछ ।

१३. जग्गाधनो प्रमाण पूर्जा बदर हुनेः देहायको अवस्थामा समितिले दिएको धनी प्रमाण पूर्जा गाउँ कार्यपालिकाले बदर गर्न सक्नेछ ।

- क) धनी प्रमाण पूर्जा दिन बन्देज गरिएको क्षेत्रको पूर्जा वितरण भएको प्रमाणित भएमा,
- ख) सुकुम्वासीको नाममा दिइएको पूर्जा निज सुकुम्वासी नठहरेमा वा अन्य नगर, गाउँपालिकामा समेत सुकुम्वासीको नामबाट पूर्जा लिएको पाइएमा,
- ग) एउटाले हकभोग गरेको जमीनको पूर्जा अकै व्यक्तिको नाममा वितरण भएको पाइएमा ।

❖ **दष्टव्य :** यो समिति गठन हुनुपूर्व भएको माथिका कुनै पनि अवस्थामा उक्त उपदफा (क), (ख) र (ग) लागू हुने छैन ।

१४. बेचबिखन गर्न प्रतिवधि : क) सुकुम्वासीको नाममा दिएको जग्गा कम्तीमा २५ वर्ष हक हस्तान्तरण गर्न पाइने छैन । तर यस्तो जमीन वित्तीय संस्थामा धितो राखी ऋण लिन र नामसारी गर्न बन्देज गरिने छैन ।

ख) संस्थाको नाममा दर्ता कायम भएको जमीन कुनै पनि अवस्थामा बेचबिखन हुनेछैन तर संस्था खारेज अथवा विघटन भएमा सो जमीन गाउँपालिकाको स्वामित्वमा आउनेछ ।

१५. अनुगमन र निर्देशनः समितिका समग्र कामको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्न देहाय बमोजिमको अनुगमन समिति रहनेछः

- क) गाउँपालिका अध्यक्ष -संयोजक
- ख) उपाध्यक्ष -सह-संयोजक
- ग) कार्यपालिका सदस्यहरु मध्येबाट गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको
- कम्तीमा १ जना महिला सहित २ जना -सदस्य
- घ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य

१६. अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः क) समितिलाई आवश्यक सल्लाह सुभाव दिने,

ख) समितिलाई काम गर्नका लागि अनुकुल बातावरण बनाई दिने,

- ग) समस्या समाधानका लागि आवश्यक पहल गर्ने,
- घ) समितिको कामलाई सहजीकरण गर्ने,
- ड) समितिको अधिकार क्षेत्रको कामको मुल्याङ्कन गर्ने,
- च) गाउँ कार्यपालिकामा प्रतिवेदन पेश गर्ने,
- छ) समितिले गरेका निर्णय विरुद्धमा परेका निवेदन उपर टुङ्गो लगाउने,
- ज) अन्य निकाय/संघ /प्रदेश र समिति बीच समन्वय गर्ने ।

१७. प्रत्येक चौमासिकमा गाउँ कार्यपालिका समक्ष प्रतिवेदन बुझाउने समितिको कर्तव्य हुनेछ । उक्त प्रतिवेदन गाउँपालिका अध्यक्ष मार्फत कार्यपालिका बैठकमा पेश हुनेछ ।

१८. समितिको जवाफदेहिता गाउँपालिका अध्यक्ष तथा गाउँ कार्यपालिका प्रति रहनेछ ।

१९. समितिको अध्यक्षले गाउँपालिका अध्यक्ष समक्ष तथा सदस्यहरूले गाउँपालिका अध्यक्षको रोहवरमा समितिको अध्यक्ष समक्ष पद तथा गोपनियताको शपथ लिनुपर्नेछ । पदेन सदस्यले सपथ लिनुपर्ने छैन ।

२०. समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सेवा सुविधा: क) समितिका अध्यक्षलाई पूर्णकालीन मानी निजको सेवा सुविधा गाउँ कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

- ख) अन्य पदाधिकारीहरूलाई गाउँ कार्यपालिकाले तोकेबमोजिम बैठक भत्ता दिइनेछ ।
- ग) समितिका अध्यक्षलाई कार्यकाल भर आवास वा यातायात सुविधा गाउँ कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।
- घ) समितिको कार्यालय छुट्टै स्थापना गरी साधन स्रोत उपलब्ध गराईनेछ ।

२१. समितिको कार्य अवधि: क) समितिको कार्यअवधि कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

ख) कुनै कारणले काम सम्पन्न हुन बाँकी रहेमा गाउँ कार्यपालिकाले समितिको कार्य अवधि थप गर्न सक्नेछ ।

ग) समितिको कार्य सम्पन्न भएपछि स्वतः विघटन हुनेछ ।

२२. यस कार्यविधि अन्तर्गत वितरण गर्ने जग्गाधानी प्रमाण पूर्जा प्राप्त गर्नका लागि सुकुम्वासी घर परिवारले पेश गर्ने निवेदन दस्तुर रु.५००।-(पाँचसय) लाग्ने छ ।

२३. दण्ड, जरिवाना र सजाय : क) कसैले भुठा विवरण पेश गरी जग्गाधनी पूर्जा प्राप्त गरेको पाइएमा त्यस्तो पूर्जा, श्रेस्ता, नक्सा, फिल्डबुक बदर गरी भुठा विवरण पेश गर्नेलाई रु.१५,०००।- (पन्थहजार) सम्म जरिवाना गरिनेछ ।

ख) कोही कसैले दावी विरोध पेश गरेकोमा उक्त दावी विरोध उपर छानविन गर्दा भुठा ढंगले पेश गरेको ठहरी सम्बन्धित पक्षलाई क्षति पुग्न गएमा उक्त दावीकर्ता लाई रु.१०,०००।- (दशहजार) सम्म जरिवाना गरिनेछ ।

ग) कोही कसैले पूर्जा दिलाइ दिन्छु भनी दुषित मनसायबाट प्रलोभनमा पारी अनुचित फाइदा लिएको प्रमाणित भएमा विगो र विगो वमोजिम जरिवाना गरिनेछ ।

घ) माथि उल्लेखित विगो/जरिवाना सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ ।

२४. छाप र लोगो: समितिको छाप र लोगो अनुसुची-४ बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची-१

(परिच्छेद ३ को बुँदा ५ सँग सम्बन्धित)

(क) सरकारी जग्गाको विवरण

जिल्ला	गा.पा.	वडा नं.	कित्ता नं.	क्षेत्रफल	विवरण/किसिम	चारकिल्ला				दर्ता		नक्सा		नदिउ कास	अन्य
						पूर्व	पश्चिम	उत्तर	दक्षिण	भएको	नभएको	भएको	नभएको		

(ख) सार्वजनिक जग्गाको विवरण

जिल्ला	गा.पा.	वडा नं.	कित्ता नं.	क्षेत्रफल	विवरण/किसिम	चारकिल्ला				दर्ता		नक्सा		नदिउ कास	अन्य
						पूर्व	पश्चिम	उत्तर	दक्षिण	भएको	नभएको	भएको	नभएको		

अनुसुची-२
रोड गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
व्यवस्थित बसोबास व्यवस्थापन समिति

कार्यविधिको परिच्छेद-२ अन्तर्गत बुँदा नं. ३ मा उल्लेखित समिति समक्ष जग्गा धनी प्रमाण पूर्जा प्राप्त गर्नका लागि सुकुम्वासी घर परिवारले पेश गर्ने निवेदन फाराम

१) विवरण :

नाम/थर : ..... ठेगाना : .....

पति/पत्नीको नाम : ..... बाबुको नाम : ..... आमाको नाम : .....

बाजेको नाम : ..... बजैको नाम : .....

दाजु भाई भए निजहरूको नाम : .....

स्थायी ठेगाना:

प्रदेश : ..... जिल्ला ..... .

गा.पा/न.पा ..... वडा नं. ....

अस्थाई ठेगाना :

प्रदेश : ..... जिल्ला ..... .

गा.पा/न.पा ..... वडा नं. ....

२) भोगचलन गरेको जग्गाको विवरण:

क) बडा नं..... ख) नक्सा नं.....

ग) कित्ता नं..... घ) क्षेत्रफल .....

३) सम्बन्धित जग्गा कहिले देखि भोगचलन गरी बसेको हो ?

..... |

४) के आधारमा बसोबास वा भोगचलन गरेको हो ?

..... |

५) आफ्नो वा परिवारको सदस्यको नाममा अन्यत्र के कति जग्गा छ ?

६) परिवार संख्या:

क) १६ वर्ष मुनिका ..... ख) ५० वर्ष माथिका ..... ग) पेशा .....

७) सुकुम्बासी हुनुको कारण के हो ?

क) नदी/खोलाबाट विस्थापित भएको	ख) पहिरो/भू-कम्पबाट विस्थापित भएको
ग) पैत्रिक सम्पत्ति नै नभएको	घ) पैत्रिक सम्पत्ति सकिएको
ड) अन्य कुनै कारण भए	

८) हाल भोगचलनमा रहेको जमीनको अवस्था:

क) खाली	ख) घरटहरा भएको	ग) बारी/बरौचा भएको
घ) खेतीपाती गरी रहेको		

९) हाल बसीरहेको अवस्था:

क) आफ्नो घरमा	ख) डेरामा	ग) आफन्तकोमा शरण लिएर

१०) उक्त जमीनमा के गरेर बसेको हो ?

क) किनेर	ख) फडाँनी गरेर	ग) परापूर्वकाल देखी
घ) विस्थापित भई आश्रय लिएर बस्न शुरु गरेको		

द्रष्टव्यः मैले माथि पेश गरेको सम्पूर्ण विवरण ठीक साँचो हो, छानविनबाट भुठा ठहर भएमा समितिको जुनसुकै निर्णय अनुसार सहन बुझाउन मन्जुर छु भनि यो निवेदन पेश गर्दछु ।

विवरण पेश गर्नेको:

नाम/ थर :	मिति :
ठेगाना :	ना.प्र.नं. :
जारी मिति :	जिल्ला :

अनुसुची-३
रोड गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
व्यवस्थित बसोबास व्यवस्थापन समिति

कार्यविधिको परिच्छेद-२ अन्तर्गत बुँदा नं. ३ मा उल्लेखित समिति समक्ष व्यवस्थित बसोबास सुविधा प्राप्त गर्नका लागि पेश गर्ने निवेदन फाराम

१) अव्यवस्थित बसोबास गर्नेको विवरण :

नाम, थर: ..... ठेगाना : .....

पति/पत्नीको नाम: ..... बाबुको नाम: ..... आमाको नाम:

स्थायी ठेगाना :

प्रदेश : ..... जिल्ला : .....

गा.पा/न.पा ..... वडा नं. ....

अस्थाई ठेगाना :

प्रदेश : ..... जिल्ला: .....

गा.पा/न.पा: ..... वडा नं.: .....

२) भोगचलन गरेको जग्गा रहेको :

(क) वडा नं..... ख) नक्सा नं.....

ग) कित्ता नं..... घ) क्षेत्रफल .....

३) सम्बन्धित जग्गामा कहिले देखि भोगचलन गरी बसेको हो ?

..... |

४) के आधारमा बसोबास वा भोगचलन गरेको हो ?

..... |

५) आफ्नो वा परिवारको सदस्यको नाममा अन्यत्र के कति जग्गा छ ?

..... |

६) परिवार सम्बन्ध :

- क) १६ वर्ष मुनिका ..... ख) ५० वर्ष माथिका .....
- ग) पेशा .....

७) उक्त जग्गा भोगचलनमा आउनुको कारण के हो ?

- क) नदी/खोलाको उकास भएर ख) साविकको बाटो प्रयोग विहीन भएर
- ग) सान्धि सर्पन परेर घ) परापूर्वकाल देखि नै भोगचलन भएर

८) हाल भोगचलनमा रहेको जमीनको अवस्था ?

- क) खाली ख) घर टहरा भएको
- ग) बारी बगैचा भएको घ) खेतीपाती गरी रहेको

९) हाल बसी रहेको अवस्था ?

- क) आफ्नो घरमा ख) डेरामा ग) आफन्तकोमा शरण लिएर

१०) उक्त जमीनमा के गरेर बसेको हो ?

- क) किनेर ख) फडानि गरेर ग) परापुर्वक काल देखी

११) हालसम्म उक्त जग्गा को पूर्जा प्राप्त नहुनुको कारण ?

- क) नक्सामा नपरेर ख) साविकको सरकारी जमीन भएर
- ग) हदबन्दीमा परेर घ) बिवाद भएर

द्रष्टव्य: मैले माथि पेश गरेको सम्पूर्ण विवरण ठीक साँचो हो, छानविनबाट भुठा ठहर भएमा समितिको जुनसुकै निर्णय अनुसार सहन बुझाउन मन्जुर छु भनि यो निवेदन पेश गर्दछु ।

विवरण पेश गर्नेको:

नाम/ थर :

मिति :

ठेगाना :

ना.प्र.नं. :

जारी मिति :

जिल्ला :

अनुसूची-४

रोड गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
व्यवस्थित दस्तोबास व्यवस्थापन समिति
रोड, इलाम
१ नं. प्रदेश, नेपाल

आज्ञाले,
डिक प्रसाद दाहाल
रोड गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत